

การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่ม

เพศสภาพ ในเขต อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร*

POLITICS PARTICIPATION ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME
STATES OF MIND OF GENDER PEOPLE IN BAN PHAEO, SAMUT
SAKHON PROVINCE

ชิเนนทร์ พวงพันธ์¹, พระมหาชินกร สุจิตโต (ทองดี)² และ เกษฎา ผาทอง³

Chinanon Phuandphan¹, PhramahaChinnakorn Sucitto (Thongdee)² and Ketsada Phathong³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: meenchinanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 2) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 3) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากกลุ่มเพศสภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 มีความสำคัญและมีความตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องต่อประชาชนโดยตรง มีส่วนในการตัดสินใจหรือการสร้างนโยบาย เสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบอบการปกครองและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม 2) วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านความเมตตา ปราบปรามดีต่อตนเองและส่วนรวม, ด้านความกรุณา การเกื้อกูลช่วยเหลือปราบปรามให้พ้นทุกข์ เ็นดูสงสารผู้อื่น, ด้านความมุทิตา เกิดจากความเต็มใจ สนับสนุนข้อมูลที่สำคัญ และแสดงความดีใจกับคนที่ได้ดี, ด้านอุเบกขา การ

* Received 29 May 2024; Revised 3 June 2024; Accepted 22 June 2024

วางใจเป็นกลางแบบรู้เท่าทัน ไม่เฉยเมยต่อสภาพปัญหา 3) แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ควรให้ความสำคัญกับการตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต เมื่อระบบการเมืองมีพัฒนาการดีขึ้น ประชาชนให้ความสำคัญและตื่นตัว ระบบทางการเมืองก็จะพัฒนาดีขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง, กลุ่มเพศสภาพ, พรหมวิหาร 4

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the conditions of political participation according to the 4 Brahmavihara principles. 2) to analyze political participation according to the 4 Brahmavihara principles. 3) to propose guidelines for political participation according to the 4 Brahmavihara principles. It is qualitative research. Data were collected from gender groups of 20 people. The research tools were interviews and data were analyzed by content analysis.

The objectives of this research are 1) to study the conditions of political participation according to the 4 Brahmavihara principles. 2) to analyze political participation according to the 4 Brahmavihara principles. 3) to propose guidelines for political participation according to the 4 Brahmavihara principles. It is qualitative research. Data were collected from gender groups of 20 people. The research tools were interviews and data were analyzed by content analysis.

2) Analyze political participation according to the four Brahmavihara principles of kindness. Desiring good for oneself and the public, kindness Helping and wanting to be free from suffering. Compassionate about others, kindness born of willingness Support important information and express happiness to those who are doing well, in the aspect of equanimity, being neutral and knowledgeable Not indifferent to the problem situation. 3) Guidelines for political participation according to the four Brahmavihara principles should emphasize awareness of political participation. Because politics affects the way

of life When the political system has improved People pay attention and are alert. The political system will improve.

Keywords: Political Participation, Gender Group, Four Sublime States

บทนำ

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจะสามารถเป็นไปอย่างมั่นคงและเกิดประโยชน์สุขในทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ เพราะการเมืองถือเป็นความจำเป็นต่อวิถีชีวิตของบุคคล สิทธิเสรีภาพและบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม ถือเป็นปัจจัยในการผลักดันและพัฒนาให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยในประเทศนั้น (พิสิฐพงศ์ สีดาว, 2562, หน้า 16) และเพื่อแสดงถึงความสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเอง ประชาชนจะต้องสามารถเข้าถึงการเข้าร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมือง การตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง และการใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น ประชาชนต้องคำนึงถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะถือเป็นส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตัวประชาชน เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของตนเองในฐานะพลเมือง จากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจทางการเมือง

เรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมากขึ้นในสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในอดีตอาจจำแนกตามเพศกำเนิดเป็นหลัก จึงทำให้ความคิดเห็นทางการเมืองหรือการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเพศที่มีความแตกต่างหลายหลายยังไม่มีครอบคลุมตามบริบททางเพศในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้น สิทธิต่าง ๆ มิใช่เพียงการรับรองสิทธิทางการเมืองและสิทธิทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่สังคมที่เป็นประชาธิปไตยคนในสังคมต้องมีทรศนะทางสังคมที่เป็นประชาธิปไตยด้วย ทรศนะของสังคมไทยเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศยังคงไม่เป็นจริงมากนัก (เชมภัทร ทฤษฎีคุณ, 2566) และจากคำกล่าวของ (อริสโตเติล Aristotle) ที่ว่า “มนุษย์

เป็นสัตว์การเมือง” ดังนั้นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและปัญหาต่าง ๆ จึงควรที่จะครอบคลุมถึงประชาชนได้อย่างหลากหลายไม่แบ่งแยกในความเป็นเพศ เทียบเท่าเพศกระแสหลัก (ชาย-หญิง) บนพื้นฐานของความเสมอภาคของการเป็นพลเมืองในสังคมเช่นเดียวกัน

จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทย มีการกำหนดมาตราที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้อย่างชัดเจน สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พึงกระทำได้ในด้านรูปแบบและวิธีการ ประชาชนทั่วไปต้องมีสิทธิที่จะมีตัวแทน (พระสุทัศน์ โยโสโร และคณะ, 2561) สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะเป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือมีเงื่อนไขกีดกันประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมิได้ และสิทธิพื้นฐานของประชาชนต้องได้รับการรับรอง เช่น สิทธิในการพูด สิทธิในการเขียน สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สิทธิในการนับถือศาสนา ซึ่งต้องเป็นสิทธิที่เท่าเทียมกัน (Ilaw, 2560) และครอบคลุมทุกเพศที่มีความหลากหลายในสังคม โดยไม่มีการกีดกันความคิดเห็นหรือการแสดงออกทางการเมืองหรือเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มเพศสภาพ ว่ามีรูปแบบของการมีส่วนร่วมในลักษณะใด และมีแนวทางในการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยคาดหวังว่างานวิจัยนี้จะช่วยอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความหลากหลายของเพศในสังคม และนำไปใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้มีสิทธิภาพต่อไป อีกทั้งผู้วิจัยได้เห็นถึงการนำหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) มาใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นประโยชน์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
- 2) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

3) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ นักการเมือง จำนวน 3 คน กำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ข้าราชการและพนักงานหน่วยงานราชการ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน พนักงานหน่วยงานเอกชน จำนวน 2 คน นักศึกษา จำนวน 3 คน ชุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งหมด 20 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัยและการนิยามศัพท์ปฏิบัติการ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ จำนวน 5 ท่าน จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity index : CVI) ผลจากการประเมิน ข้อคำถามรายข้อมีค่าความสอดคล้องรายข้อ (I-CVI) เท่ากับ 1 ทุกข้อ และมีค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ (S-CVI) เท่ากับ 1

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ที่เกี่ยวกับสภาพ รูปแบบและแนวทางการมีส่วนร่วม ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

3.1) มีหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแนบเอกสารที่เป็นเครื่องมือสัมภาษณ์เชิงลึกไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เตรียมตัวและกำหนดเวลาในการให้สัมภาษณ์

3.2) เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว ทำการถอดเทปบันทึกเสียง แล้วนำมาวิเคราะห์ ประมวลผล ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดในการวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3) การศึกษาเอกสาร งานวิจัย รายงานการวิจัย หนังสือวิชาการ บทความวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ ตำรา สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการค้นคว้าจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ออกมาในรูปแบบเชิงพรรณนา และได้จัดหมวดหมู่ในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การเข้าร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง พบว่า ประชาชนมีความตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบดังกล่าว เพราะปัจจัยที่เห็นถึงความสำคัญของนโยบายทางการเมืองที่มีความเชื่อมโยงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สวัสดิการในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้นโยบายที่สนับสนุนความเท่าเทียมเรื่องของสิทธิมนุษยชนยังมีส่วนสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการรับฟังนโยบายการหาเสียงเลือกตั้งของกลุ่มเพศสภาพ เนื่องจาก การมีความเท่าเทียมในสังคมจะช่วยสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืนขึ้นได้ และการมีนโยบายที่ดียังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในรัฐบาลและการดำเนินงานของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ทำให้ประชาชนกลุ่มเพศสภาพมีความเชื่อมั่นและความเอื้อเฟื้อในระบบการปกครองของประเทศ โดยการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการรับฟังนโยบาย

การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองประชาชนให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนเพื่อก่อประโยชน์กับสังคม ต้องการสร้างความเข้าใจและทราบถึงความต้องการของทุกฝ่าย เนื่องจากสภาพปัญหาของประชาชนที่มีความแตกต่างหลากหลายจึงมีความแตกต่างในด้านของข้อมูลสำหรับใช้เป็นเครื่องมือต่อการบริหารจัดการ ข้อมูลหรือการแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ จึงมีความสำคัญ โดยจะเห็นได้ว่าในยุคปัจจุบันประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากยิ่งขึ้น เพราะช่องทางในการมีส่วนร่วมมีความสะดวกและสามารถทำได้ง่าย อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือ

วิจารณ์ประเด็นทางการเมือง ควรอยู่บนฐานของการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มิใช่การจุดประเด็นเพื่อสร้างความขัดแย้ง

การประชุมเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมโดยหวังให้เกิดการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ เป็นการเรียกร้องและสร้างแรงกดดันเพื่อให้ผู้มีอำนาจหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน อีกมิติหนึ่งเป็นการแสดงตัวตนหรือการแสดงพลังของกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมมีเจตนาให้ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เกิดความเสมอภาคเท่าเทียม หรือเพื่อเรียกร้องสิทธิในความเป็นมนุษย์ โดยการมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และมีรูปแบบของการชุมนุมที่พัฒนาขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและแนวความคิดของผู้คนในยุคสมัยใหม่

การตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยความต้องการเห็นถึงความยุติธรรมโปร่งใส และมีความไม่ไว้วางใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงออกมามีส่วนร่วมในการตรวจสอบหน่วยเลือกตั้งตามจุดต่าง ๆ ที่ตนเองสามารถมีส่วนร่วมได้ เพื่อต้องการให้ผลของการนับคะแนนการเลือกตั้งมีความยุติธรรม การมีส่วนร่วมตรวจสอบหน่วยเลือกตั้งมิใช่การตรวจสอบเพื่อจับผิดการทำงานของเจ้าหน้าที่ แต่เพื่อต้องการให้การทำงานนั้นเกิดความละเอียดรอบครอบ ภาคประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การใช้วิธีการตรวจสอบของภาคประชาชนหวังให้ผลการเลือกตั้งเป็นไปตามหลักการและเป็นธรรม การมีระบบการตรวจสอบจึงเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความเชื่อถือในระบบการเลือกตั้งและให้เกิดความโปร่งใสยุติธรรม

การใช้สิทธิเลือกตั้ง ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ประชาชนมีความตื่นตัวต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเห็นถึงความสำคัญของสิทธิในการสร้างสังคมและเป็นการพัฒนาระบบทางการเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดการชักชวนบุคคลอื่นให้ไปเลือกตั้งรวมถึงการเฝ้าระวังการกระทำอันก่อให้เกิดความไม่โปร่งใส ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เสียงของ

ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาและผลักดันประเทศชาติและระบบการเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดผลกระทบต่อบรรณการเลือกตั้งและระบบการปกครอง การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งจึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การมีส่วนร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) ด้านเมตตา มิติที่ 1 ความปรารถนาดีต่อบุคคล ความปรารถนาดีที่มีต่อบุคคล เกิดการมีส่วนร่วมแบบปรารถนาดีต่อด้านนักการเมือง เกิดความเอ็นดูรักใคร่ด้วยปัจจัยความชอบ เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะคน มิติที่ 2 เกิดจากความปรารถนาดีต่อส่วนรวมและสังคม ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงพัฒนาที่ดีขึ้น สังคมมีความสุขความขัดแย้งลดลง และนำมาใช้เป็นทางเลือกเมื่อต้องมีการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ประชาชนตื่นตัวมากขึ้นการกำหนดนโยบายก็จะมีครบรอบและนำข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้สำหรับวิเคราะห์หรือกำหนดนโยบาย 2) ด้านกรุณา เป็นการให้ความสนใจระยะเวลาต่อการมีส่วนร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง ให้ความร่วมมืออย่างเต็มใจรับฟังอย่างเปิดโอกาส เกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านข้อมูลที่สำคัญและความรู้ต่าง ๆ เกื้อกูลต่อบุคคลที่เป็นนักการเมือง และยังเป็นส่วนของความเกื้อกูลต่อระบบการเมือง สังคมและประเทศชาติ 3) ด้านมุทิตา มีส่วนร่วมอย่างมีมิตรไมตรีด้วยความสมัครใจ เพราะเรื่องนโยบายที่ใช้สำหรับหาเสียงเลือกตั้งเป็นสิ่งที่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์สำหรับเลือกตั้ง การนำเสนอข้อมูลที่มีความชัดเจนและข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่ตนเองมีความสนใจความยินดีรับฟัง ความยินดีต่อการมีส่วนร่วมรับฟังนโยบายหาเสียงเลือกตั้ง จึงมีส่วนทำให้บรรยากาศของการมีส่วนร่วมเป็นไปได้ด้วยดี 4) ด้านอุเบกขา เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างมีความเป็นกลางสามารถรับฟังได้ทุกนโยบายที่นักการเมืองนำเสนอต่อประชาชน รับฟังแนวคิดได้อย่างอิสระไม่เลือกที่รักมักที่ชัง รับฟังได้ทุกพรรคการเมือง เกิดการฟังและเข้าใจความคิดเห็นและจุดมุ่งหมายของนักการเมือง โดยไม่ใช้อารมณ์และความรู้สึก

การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) ด้านเมตตา การสร้าง

ความรู้ความเข้าใจต่อผู้อื่น แสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ สร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ดี ลดการเกิดข้อขัดแย้งระหว่างการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านกฎเกณฑ์ ใช้ความเกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเสนอข้อมูลความคิดเห็นอย่างสุภาพ ให้เกียรติในความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลาย ส่งเสริมแนวความคิดของตนเองและผู้อื่นเพื่อให้แนวคิดดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการสนทนา มีส่วนช่วยลดโอกาสความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นต่อการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 3) ด้านมูทิตา มุ่งเน้นความสอดคล้องกับกฎหมาย เพื่อให้อยู่บนฐานของความถูกต้อง ยินดีให้ข้อมูลที่มีความเป็นจริงมีความน่าเชื่อถือ นำไปใช้ประโยชน์ได้ การสนทนาที่เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่เน้นการเอาชนะ แต่เป็นการแสดงแนวคิดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ 4) ด้านอุเบกขา การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือรับฟังโดยการวางเฉยสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนาได้อย่างตั้งใจและไม่ขัดจังหวะต่อแนวความคิดของผู้กำลังสนทนาอยู่ การเป็นกลางในการพูดคุยเรื่องการเมืองมีความสำคัญ ลดโอกาสของการเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงขณะกำลังพูดคุยหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

การมีส่วนร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวกิจกรรมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) ด้านเมตตา ความความปรารถนาดีที่ต้องการเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจในระดับสูง มองเห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนไม่เพิกเฉยและหาแนวทางการแก้ไข ปรารถนาดีอย่างเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพัฒนาของสภาพสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้น 2) ด้านกรุณา มีส่วนร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวโดยเกื้อกูลช่วยเหลือผู้ร่วมชุมนุมหรือร่วมอุดมการณ์เดียวกัน คอยเป็นกระบอกเสียงหรือนำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องการกับชุมนุมเผยแพร่ต่อผู้ที่สนใจ เกื้อกูลในด้านของการให้ข้อมูลที่สำคัญกับสมาชิกผู้ร่วมชุมนุม ปัจจัยคือเกิดภาวะความสงสารในสภาพที่ตนเองต้องทนรับกับความทุกข์ และมีใจสงสารต่อผู้คนรอบข้างที่ต้องเผชิญกับสภาพปัญหาเช่นเดียวกับตน 3) ด้านมูทิตา เกิดจากการเห็นกลุ่มผู้มีแนวคิดหรือตกอยู่ในสภาพปัญหาเดียวกัน แสดงจุดยืนของตนเองให้สังคมรับรู้และเกิดการตอบสนองของผู้มีอำนาจต่อการแก้ไข ยินดีออกมาแสดงออกร่วมกันชุมนุมเรียกร้องโดยสมัครใจ เพราะมองเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการชุมนุมทางการเมืองเป็นการทำสิ่งที่มีผลต่อการ

พัฒนาของสังคมหรือชุมชน 4) ด้านอุเบกขา มีการดำเนินกิจกรรมชุมชนอย่างสุภาพและสามารถรักษาความสงบเรียบร้อย โดยให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิและความเสมอภาคของทุกฝ่าย สร้างสิ่งที่เอื้อต่อความเข้าใจซึ่งกันและกันแบบเป็นกลาง และประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมแบบวางเฉยที่รู้เท่าทันไม่เฉยเมยเมื่อรู้ว่าสามารถมีส่วนในการช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และไม่ยึดติดกับสิ่งเกาต์ต้องการเห็นการพัฒนาก้าวหน้าให้เกิดขึ้นกับสังคม

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหน่วยเลือกตั้งตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) ด้านเมตตา ตรวจสอบการทำงานของผู้หน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อเป็นการช่วยให้การดำเนินงานเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานที่กำหนด เสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความปรารถนาดี 2) ด้านกรุณา มีความปรารถนาให้ผู้คนในประเทศพ้นจากความทุกข์ เห็นความสำคัญของคะแนนเสียงที่ภาคประชาชนใช้สิทธิของตนเอง ต้องการเห็นการพัฒนาหรือผลักดันประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ไม่เพิกเฉยต่อความไม่ยุติธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้หน้าที่รัฐเจ้าหน้าที่เกิดความรอบครอบระมัดระวังในการทำงานมากขึ้น 3) ด้านมุทิตา ประชาชนมีความยินดีในการอาสาออกมาตรวจสอบตามหน่วยเลือกตั้ง ยินดีต่อผลการนับคะแนนที่ผ่านกระบวนการยุติธรรมเกิดความโปร่งใส ยินดีเอื้อเพื่อในการทำงานของผู้หน้าที่คอยเป็นหูเป็นตา คอยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ 4) ด้านอุเบกขา ประชาชนคำนึงถึงการสร้างความถูกต้องและเที่ยงธรรม รักษาผลประโยชน์ของตนเองเห็นความสำคัญด้านสิทธิในความเป็นประชาธิปไตย ไม่เมินเฉยต่อความไม่ถูกต้องจึงเข้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) ด้านเมตตา ประชาชนใช้ความปรารถนาดีในการมีส่วนร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งมติที่ 1 ปรารถนาดีต่อนักการเมือง มีความต้องการให้นักการเมืองที่ตนเองมีความชอบ ให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งและเข้ามาบริหารจัดการทางการเมือง มติที่ 2 ปรารถนาดีต่อสังคมและส่วนรวม เพราะการเลือกตั้งเป็นวิธีที่ใช้สำหรับการสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือคงไว้ซึ่งสิ่งที่ดีงาม ปรารถนาอยากให้ผู้คนในประเทศชาติเกิดความอยู่ดีมีสุข

2) ด้านกรรณา สิทธิในการเลือกตั้งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ และเมื่อต้องการให้ตนเองหลีกเลี่ยงจากสภาพของความทุกข์ที่เป็นอยู่จึงเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง และด้านความกรุณาต่อบุคคลที่ใช้ในการการมีส่วนร่วมใช้สิทธิเลือกตั้ง คือความเอ็นดูรักใคร่ต่อด่านการเมืองที่ตนเองพึงพอใจ 3) ด้านมูทิตา มีความเต็มใจในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง สละเวลานำสิทธิที่ตนเองมีมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ยินดีต่อผลคะแนนการเลือกตั้งที่สรุปออกมามีความโปร่งใส เกิดความยินดีต่อผู้ที่ได้รับเลือกจากเสียงของประชาชน เป็นการสร้างความรู้สึกที่ใช้สำหรับมีส่วนร่วมในเชิงบวก และเกิดบรรยากาศของการมีส่วนร่วมที่ดี 4) ด้านอุเบกขา การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างปราศจากอคติ ให้ความสำคัญและรู้เท่าทันว่าเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศชาติ มีสติปัญญามีความรู้เท่าทันในการนำมาใช้เพื่อการเลือกตั้ง รู้ว่าควรเลือกแบบไหน เลือกใคร ไม่ยึดติดกับสิ่งเก่าเมื่อเห็นว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง

3. แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประเด็นสำคัญที่ประชาชนควรให้ความสนใจและความสำคัญ เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่มีความเชื่อมโยงกับความเป็นอยู่ของประชาชนในหลากหลายด้าน โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการเมืองของประเทศชาติ เมื่อระบบการเมืองมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ประชาชนให้ความสำคัญและตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระบบทางการเมืองก็จะเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น การประยุกต์ใช้หลัก “พรหมวิหาร 4” เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่เป็นธรรมประจำใจเพื่อใช้ในการบริหารชีวิตให้ถูกต้องและดีงาม ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ส่งผลดีต่อสังคมสร้างการพัฒนาในหลากหลายประเด็น มีส่วนร่วมอย่างมีสติรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ สร้างความสุขทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประชาชนกลุ่มเพศสภาพให้ความสำคัญและมีความตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ตนเองสามารถมีส่วนร่วมได้ในหลากหลายรูปแบบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง เมื่อมีโอกาสในการเข้าร่วมรับฟังการนำเสนอนโยบายหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ประชาชนให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมเข้าร่วมด้วยความตั้งใจ เพราะเห็นในความสำคัญของนโยบายที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน 2) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนแนวความคิด รับฟังผู้อื่น มีส่วนในการให้ข้อมูลที่สำคัญต่อการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมในการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อเรียกร้องและแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และเป็นการการแสดงตัวตนหรือการแสดงพลังของกลุ่ม 4) มีส่วนร่วมตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง ร่วมมีส่วนในอาสาตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง เพื่อสร้างความยุติธรรม โปร่งใส เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความละเอียดรอบคอบ ผลการเลือกตั้งเป็นไปตามหลักการและเป็นธรรม 5) การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่สำคัญที่ประชาชนจึงตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เป็นการแสดงถึงเจตจำนงของประชาชนต่อการเลือกผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประเทศชาติ เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องต่อประชาชน การเข้ามีส่วนทางการเมืองของสมาชิกในสังคมเพื่อมีส่วนในการตัดสินใจหรือการสร้างนโยบาย มีส่วนในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบอบการปกครองและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมได้มากขึ้น เรียกร้องด้านความยุติธรรม ชี้ให้เห็นถึงปัญหาเพื่อหาแนวทางการแก้ไข เป็นหนึ่งประการที่สำคัญในการสร้างสังคมที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับประชาชน ซึ่งมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านช่องทางสื่อ Social Media กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศออกมาร่วมเดินรณรงค์ผลักดันนโยบายสมรสเท่าเทียม ประชาชนให้

ความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้นอาสาออกมาคอยเป็นหูเป็นตาตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง โดยใช้วิธีการ Live ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อการเมือง ซึ่งมีความเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ อาตือนัน มะคอแซ และคณะ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของผู้นำศาสนาในจังหวัดปัตตานี พบว่า มีการมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจเรื่องทางการเมืองบางอย่างกับเจ้าหน้าที่ หน่วยงาน องค์กรทางการเมืองของรัฐ มีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและชาติ ด้วยการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปเลือกตั้ง เข้าร่วมรับฟังเวลาที่มีการปราศรัยในการหาเสียง รณรงค์ให้ประชาชนหลีกเลี่ยงจากการขายสิทธิ์ในการเลือกตั้ง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือนโยบายของรัฐหรือจากทางการเมือง และมีความสอดคล้องกับกับงานวิจัยของชุตินพธ์ วงษ์อมรวิทย์ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมขบวนการเคลื่อนไหวเมืองเพื่อร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐการประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติและการร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาชน 2) ติดตามข่าวทางการเมือง การร่วมรณรงค์เลือกตั้ง การชุมนุมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมือง ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ประชาชนกลุ่มเพศสภาพมีการนำหลักพรหมวิหารธรรม เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เข้ามาประยุกต์ใช้สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ ไม่สร้างความเดือนร้อนแก่ผู้อื่นมีเมตตาริจิตต่อกัน ลดโอกาสในการเกิดความขัดแย้ง เกิดเข้าใจและมีความหวังดีต่อผู้อื่น เกิดการพัฒนาระบบการเมืองและประเทศชาติให้เป็นไปในทิศทางที่ดี โดยเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม เวชกามา (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนชาวสกลนครตามแนวพุทธจิตวิทยา พบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนทำหน้าที่เป็นสภาใช้อำนาจนิติบัญญัติบริหารและตุลาการด้วยตนเอง โดยมีความคิด พูด และทำด้วยเมตตาต่อกัน กระจายผลประโยชน์ปฏิบัติตาม

ระเบียบวินัยและกฎหมาย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดที่แตกต่าง 2) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยอ้อม ประชาชนเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจนิติบัญญัติและบริหารแทนตนผ่านการเลือกตั้งด้วยความรู้รักสามัคคีปรารถนาดีและหวังประโยชน์สุขร่วมกัน 3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารในเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตของตนในรูปของภาคพลเมืองหรือผ่านตัวแทนตามหลักสาราณียธรรม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบถกแถลง เป็นกระบวนการสำคัญของประชาธิปไตยภาคพลเมืองในรูปของประชาธิปไตยชุมชน เป็นความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดจากข้อบกพร่องของประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เป็นรูปแบบสถาบันที่ตายตัว ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความซับซ้อน และมีความแตกต่างหลากหลายให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ประชาชนกลุ่มเพศสภาพมีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้ 1) ด้านความเมตตา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพโดยใช้ความปรารถนาดีต่อตนเองและส่วนรวม มีส่วนร่วมด้วยความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง สังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับแนวความคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (2559 : 124) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาดี ความรักใคร่ ประสงค์อยากให้เขามีความสุข มีจิตอันเผื่อแผ่เมตรี และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั้งหมาย 2) ด้านความกรุณา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ คือการเกื้อกูลช่วยเหลือปรารถนาให้พ้นทุกข์ เกิดความเอ็นดูสงสารผู้อื่น ต้องการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมองเห็นปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข เช่น มีส่วนร่วมเกื้อกูลด้านข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรม หรือการช่วยประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชญาณวิสิฐ ขยมงคล (2558 : 40) กรุณา คือ ความปรารถนา ความสงสาร ประสงค์ให้ผู้มีทุกข์เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์ 3) ด้านความมูทิตา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพเป็นรูปแบบของความยินดีต่อการมีส่วนร่วม ที่เกิดจากความเต็มใจ มีการสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญ และมีการแสดงความดีใจกับคนที่ได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ

(กรมการศาสนา, 2530 : 457) กล่าวว่า ผู้มีมุทิตาธรรมย่อมนำมาซึ่งความโสมนัส ปรีเปรมเอิบอิมใจยินดีสามัคคีกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนำมาซึ่งความสุขใจ สบายใจ อยู่ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร สัมพันธจิต สนิทใจ 4) ด้านอุเบกขา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ การวางใจเป็นกลางแบบบุรีเท่าทัน ไม่เฉยเมยต่อสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น มีความเที่ยงธรรมไม่เพิกเฉยต่อสิ่งไม่ยุติธรรม เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยเหตุผล และเห็นว่ามีผลสำคัญและไม่ยึดติดกับสิ่งที่ผ่านมา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาพร พิศาลบุตร (2549) ได้กล่าวถึงความหมายของอุเบกขาไว้ว่า อุเบกขา คือการรู้จักวางเฉยหรือการวางใจเป็นกลาง ปราศจากอคติ เช่น เมื่อทราบว่าเพื่อนสอบตกก็ไม่ควรแสดงความดีใจหรือเสียใจเพราะเพื่อนคนนั้น อาจจะทำตนเอง ถ้าเพื่อนมีความขยันอาจไม่สอบตก ดังนั้นควรช่วยเหลือเพื่อน โดยการกวดวิชาหรือให้คำแนะนำในการเรียน เป็นต้น โดยรวมมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุทัศน์ ยโสธโร และคณะ (2561) ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชนตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ด้านเมตตา มีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชน ต้องมีน้ำใจ และมีความแบ่งปันซึ่งกันและกัน ทำให้ประชาชนเกิดสันติสุขและเกิดความสุข ให้อภัยและทำให้คนมีความรักใคร่กัน 2) ด้านกรุณา การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชน การช่วยเหลือคนที่ทุกข์ให้พ้นทุกข์จะทำให้สังคมมีแต่ความสุข ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัวต่อเพื่อนร่วมสังคม สามัคคีกันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน 3) ด้านมุทิตา การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชน ควรส่งเสริมและสนับสนุนบางโอกาส ยกย่องสรรเสริญ ดีใจกับคนที่ได้ดี ให้อภัยกับคนที่ทำผิด ไม่อิจฉาหรือว่าร้ายผู้อื่น ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ทำคุณประโยชน์กับประชาชนให้เป็นแบบอย่างต่อเยาวชน 4) ด้านอุเบกขา การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชน ไม่ควรยึดติดกับสิ่งที่ผ่านมา ประารถนาแต่สิ่งที่ดี ๆ ปล่อยวางอย่ายึดติดกับสิ่งที่ล่วงตา วางเฉยต่อเรื่องที่ไม่ดี ธรรมรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการเมืองอย่างสันติสุข การทำตัวเป็นกลาง มีเหตุผล เที่ยงธรรม ควรมีการนำไปปฏิบัติจริง

3. แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จากการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยให้ความสำคัญกับการตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองของภาคประชาชน เพราะการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในหลายด้าน เช่น การเมืองมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนโดยตรงผ่านการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม สวัสดิการ สภาพแวดล้อม หรือสิทธิมนุษยชน และยังเป็นส่วนหนึ่งของการ พัฒนาระบบการเมืองของประเทศชาติ เมื่อระบบการเมืองมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ประชาชนให้ความสำคัญและตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระบบทางการเมืองก็จะเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น รัฐพึงให้ออกาสการมีส่วนร่วมทางการเมือง รัฐควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และให้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกถึงความคิดเห็นของตน การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้การมีส่วนร่วมเป็นไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น อยู่บนฐานความคิดในการมีส่วนร่วมอย่างมีสติมีเหตุผลเข้าใจผู้อื่น ทำให้สังคมเกิดความสงบสุข เมื่อเกิดความขัดแย้งก็ใช้เหตุผลในการโต้แย้งหาทางออกที่ดีร่วมกัน มีความเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของพระมหาปวรภักดิ์ ภัทท์โมลี (งามการ) และคณะ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักธรรมาธิปไตยของประชาชนในชุมชนเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองพะเยามีความตื่นตัวเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยหน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมีความหลากหลายจำแนกได้ 4 รูปแบบ คือ (1) แบบโดยตรง (2) แบบตัวแทนหรือโดยอ้อม (3) แบบมีส่วนร่วม (4) แบบถกแถลง 3) แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักธรรมาธิปไตยของประชาชนจำเป็นต้องมีหลักธรรมกำกับเพื่อให้มีจิตสำนึกสาธารณะ เป็นเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน และต้องเกิดจากความเต็มใจ

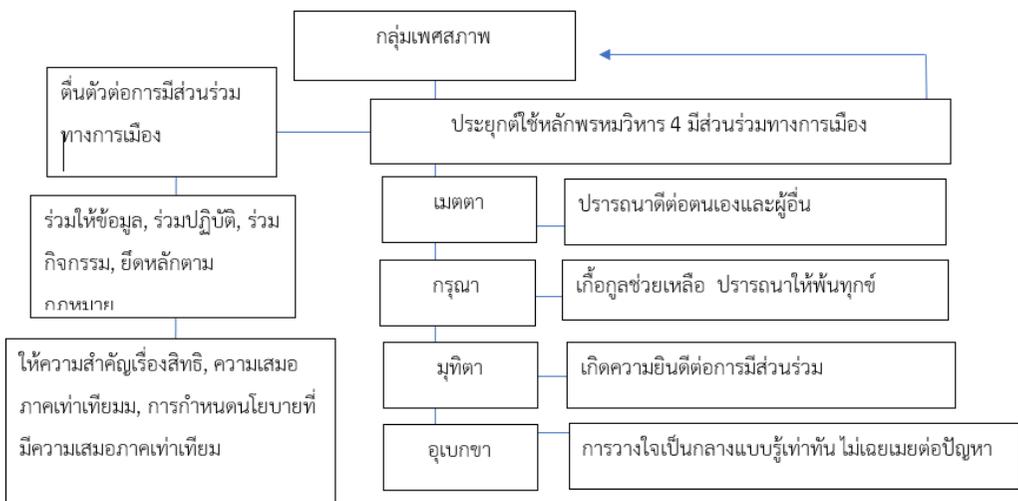
องค์ความรู้ใหม่

1) เกิดการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมที่อยู่บนความถูกต้องตามหลักของกฎหมาย มีความตระหนักถึงผู้อื่นไม่เบียดเบียนหรือสร้างความเดือนร้อนให้กับผู้อื่น

2) กลุ่มเพศสภาพไม่เพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางเมืองมีความตื่นตัวมากขึ้น เพราะต้องการให้รัฐบาลมองเห็นการมีตัวตนและออกนโยบายที่มีความครอบคลุมต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่

3) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตรวจสอบหน่วยเลือกตั้ง ไม่ใช่การจับผิดการทำงานของเจ้าหน้าที่ แต่เป็นการร่วมกันเป็นหูเป็นตาเพื่อให้เกิดความโปร่งใสยุติธรรม

4) หลักพรหมวิหาร 4 เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นไปในเชิงบวกทั้ง 4 ด้าน ด้านความเมตตา กลุ่มเพศสภาพมีความปรารถนาดีต่อการมีส่วนร่วมทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความกรุณา เกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมด้านข้อมูลและการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านมุทิตา ยินในการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจสมัครใจ ด้านอุเบกขา ไม่ยึดติดกับสิ่งที่ผ่านมา การวางใจเป็นกลางแบบรู้เท่าทัน ไม่เฉยเมยต่อปัญหา

ภาพที่ 1 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 กลุ่มเพศสภาพในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครให้ความสำคัญและมีความตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องต่อประชาชนโดยตรง มีส่วนในการตัดสินใจหรือการสร้างนโยบาย เสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการปกครองและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม

1.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ พบว่า ด้านความเมตตา ปรารถนาดีต่อตนเองและส่วนรวม, ด้านความกรุณา การเกื้อกูลช่วยเหลือ ปรารถนาให้พ้นทุกข์ เ็นดูสงสารผู้อื่น, ด้านความมุทิตา เกิดจากความเต็มใจ สนับสนุนข้อมูลที่สำคัญ และแสดงความดีใจกับคนที่ได้ดี, ด้านอุเบกขา การวางใจเป็นกลางแบบรับรู้เท่าทัน ไม่เฉยเมยต่อสภาพปัญหา

1.3 แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร ๔ ควรให้ความสำคัญกับการตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตเมื่อระบบการเมืองมีพัฒนาการดีขึ้น ประชาชนให้ความสำคัญและตื่นตัว ระบบทางการเมืองก็จะพัฒนาดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักพรหมวิหาร 4 ของประชาชนกลุ่มเพศสภาพ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย นโยบายมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นโยบายที่ดีควรมีความสมดุลและเป็นธรรมต่อทุกกลุ่มในสังคม การมีส่วนร่วมรับฟังนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นส่วนช่วยให้ในการเป็นข้อมูลสำหรับตัดสินใจเมื่อมีการเลือกตั้ง ควรสนับสนุนให้ประชาชนรับฟังนโยบายอย่างกรันกรองแบบมีเหตุผล ศึกษาความเป็นไปได้ของนโยบายที่นักการเมืองนำเสนอ มีฐานข้อมูลสำหรับสืบค้นที่มาของการกำหนดนโยบายที่เป็นรูปธรรม ควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจว่าการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่อการช่วยเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาของสังคม ช่วยสร้างเสรีภาพใน

การแสดงออกของประชาชนและสร้างการตรวจสอบต่อระบบการปกครองการชุมนุมเรียกร้อง เป็นแสดงออกที่ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สามารถกระทำได้ โดยอยู่บนความถูกต้อง ตามกฎหมาย บ่อยครั้งที่การชุมนุมเป็นไปด้วยความตึงเครียดและกดดันจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง การมีส่วนร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างขวางเมือง ควรมีแนวทางในการเปิดรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย มีคนกลางในการไกล่เกลี่ยและหาทางออกที่ดีที่สุด รัฐอนุญาตให้กระทำได้ตามกฎหมายและต้องคำนึงถึงการเปิดบังสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและไม่ใช้ความรุนแรงกับประชาชน เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนต่อผลของการนับคะแนนการเลือกตั้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีมาตรฐานของการทำงานที่มีความโปร่งใสยุติธรรม และหาแนวทางในการเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโดยภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกิดความสบายใจและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาคประชาชนกับรัฐในการร่วมกันตรวจสอบ การใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างมากใน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองได้ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างความเป็นอยู่ของของประชาชนอีกด้วย ประชาชนควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งในทุกระดับ ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเกิดความใส่ใจต่อความสำคัญและช่วยสร้างมาตรฐานที่ดีในกระบวนการเลือกตั้ง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

2.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มเพศสภาพ 2) ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในพื้นที่ต่าง ๆ 3) ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ 4) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวกว้างขวางเมืองของกลุ่มเพศสภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2530). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสังคายนา เล่มที่ 35. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

- เขมภัทร ทฤษฎีคุณ. (2566). ความเป็นจริงของความเสมอภาคทางเพศ : เมื่อสิทธิในรัฐธรรมนูญไม่เป็นจริงในชีวิตจริง. เรียกใช้เมื่อ 2 มิถุนายน 2566 จาก <https://pridi.or.th/th/content/2023/01/1406>
- ชุติพันธ์ วงษ์อมรวิทย์. (2566). ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์. 8(5), 266-278.
- นิยม เวชกามา. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชาวสกลนครตามแนวพุทธจิตวิทยา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพพระธรรมปิฎก.
- พระมหาปวารณัฐ ภัทโหมลี และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักธรรมาธิปไตยของประชาชนในชุมชนเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ, 7(1), 116-135.
- พระราชญาณวิสิฐ. (2548). การบริหารวัด. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- พระสุทัศน์ ยโสธโร และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวพุทธศาสนาของประชาชน ตำบล นาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วารสารปรัชญาปริทรรศน์. 23(2), 100-108.
- พิสิฐพงศ์ สีดาว. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุภาพร พิศาลบุตร จริยธรรมทางธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: วีรตันเอดีดูเคชั่น.
- อาดื้อนนัน มะดอแซ และอับดุลเลาะ ยูโซะ. (2559). การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของผู้นำศาสนาในจังหวัด ปัตตานี. วารสาร AL-NURบัณฑิตวิทยาลัย, 11(20), 181-195.
- Ilaw. (2560). รัฐธรรมนูญ 2560 ให้เรามีส่วนร่วมเรื่องอะไรได้บ้าง. เรียกใช้เมื่อ 10 เมษายน 2567 จาก <https://www.ilaw.or.th/node/>